Günel, S. ve Özdemir, B. (2025). Yabancı dil öğretiminde sınıfta ana dilinin kullanımına ilişkin yaklaşımlar ve tartışmalar. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 14(3), 1061-1074.

*Uluslararası **T**ürkçe **E**debiyat **K**ültür **E**ğitim Dergisi Sayı: 14/3 2025 s. 1061-1074, TÜRKİYE*

Araştırma Makalesi

YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE SINIFTA ANA DİLİNİN KULLANIMINA İLİŞKİN YAKLAŞIMLAR VE TARTIŞMALAR

Safiye GÜNEL*

Banu ÖZDEMİR**

Geliş Tarihi: 2 Ocak 2025 ***Kabul Tarihi: 14 Haziran 2025***

Öz

Yabancı dil ve ana dili kavramları, dil öğrenme süreçlerinin yapılandırılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Yabancı dil öğretiminde, öğrenicilerin ana dillerini kullanıp kullanmamaları konusunda farklı yaklaşımlar ve görüşler bulunmaktadır. Geleneksel dil öğretim yöntemleri, yabancı dil sınıflarında sadece hedef dilin kullanılmasını ve öğrencilerin bu dile tam anlamıyla maruz kalmasını savunurken, bazı modern yaklaşımlar ise ana dilinin kontrollü bir şekilde kullanımının öğrenme sürecine olumlu katkılar sağlayabileceğini öne sürmektedir. Bu çalışmada, yabancı dil sınıflarında ana dilinin kullanımına yönelik farklı görüş ve yaklaşımları tespit etmek amacıyla kapsamlı bir literatür incelemesi yapılmıştır. Elde edilen veriler ile güncel araştırmaların ana dilinin yabancı dil öğreniminde kontrollü şekilde stratejik bir araç olarak kullanımını desteklediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Dil öğretimi, ana dili, hedef dil.

APPROACHES AND DISCUSSIONS ON THE USE OF MOTHER TONGUE IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN THE CLASSROOM

Abstract

The concepts of foreign language and mother tongue play an important role in structuring language learning processes. There are different approaches and opinions on whether learners should use their mother tongue in foreign language teaching. While traditional language teaching methods advocate the use of only the target language in foreign language classes and the full exposure of students to this language, some modern approaches suggest that the controlled use of the mother tongue can make positive contributions to the learning process. In this study, a comprehensive literature review was conducted in order to identify different opinions and approaches on the use of the mother tongue in foreign language classes. It was concluded that the data obtained, and current research support the controlled use of themother tongue as a strategic tool in foreign language learning

Keywords: Language teaching, mother tongue, target language.

* Öğr. Gör.; Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, TÖMER, safye.gunel@gmail.com.

** Doç. Dr.; Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi. banu.ozdemir@dpu.edu.tr.

Giriş

Ana dili, bir bireyin doğar doğmaz öğrendiği ve en çok hâkim olduğu dildir; bireyin kimliğini, kültürel bağlantılarını, sosyal ilişkilerini şekillendiren en önemli unsurdur (Cummins, 2000). Yabancı dil ise, bireyin ana dili dışında öğrenmeye çalıştığı dildir. Genellikle iş veya kişisel gelişim amacıyla öğrenilir (García ve Li Wei, 2014). Yabancı dil öğretiminde ana dili ve hedef dil arasındaki etkileşim, öğrenme sürecini etkileyen kritik bir faktördür. Yabancı dil öğretiminde ana dilinin rolü, tarihsel süreç boyunca çeşitli yaklaşımlar ve teorilerle şekillenmiştir. Ana dilinin, öğrenme sürecine dâhil olma durumu çeşitli araştırmacılarca hem bir avantaj hem de bir engel olarak nitelendirilmiştir. Bu sebeple ana dilinin hedef dil üzerindeki etkilerinin anlaşılabilmesi için tarihsel ve güncel literatürden elde edilen bulgulara bakmak önemlidir.

Yabancı dil öğretiminde ana dilinin kullanımının tarihçesi, 19. yüzyılın sonlarına kadar uzanır. Bu dönemde yaygın olarak kullanılan bir dil öğretim yöntemi olan Gramer-Çeviri Yönteminde ana dili, hedef dilin öğretiminde önemli bir konumdadır çünkü bu yöntem, ana dili üzerinden yapılan çeviriler ve dil bilgisi yapılarıyla öğrenmeyi sağlamıştır (Richards ve Rodgers, 2001). Bu yaklaşım, ana dilinin yabancı dil öğrenimindeki kritik rolünü öne çıkarmış ve ana dilinin eğitimdeki yerini sağlamlaştırmıştır. 20. yüzyılın ortalarına gelindiğinde davranışsal yaklaşımlar ve iletişimsel yaklaşım gibi yeni yöntemler ortaya çıkmıştır. Yine aynı dönemde Krashen'in Dil Edinme Hipotezi (Krashen, 1982) ve iletişimsel yaklaşım gibi teoriler yabancı dil öğretiminde hedef dile maruz kalınmasının ve dil pratiğinin önemini vurgulamıştır. Bu maruziyet dil öğretiminin doğal bir süreç olduğu fikrini desteklemiştir. 1990'ların sonlarına doğru, Vygotsky'nin Sosyokültürel Teorisi (Vygotsky, 1933 Akt. Bozorgian ve Fallapour, 2020) ve Diller Arası Geçiş (Translanguaging), (García ve Li Wei, 2014) gibi yeni yaklaşımlar önem kazanmıştır. Bu yaklaşımlar yabancı dil öğretiminde ana dili kullanımına daha esnek bakılmasını sağlamıştır. Vygotsky'nin teorisi, öğrenmenin sosyal etkileşimler ve kültürel araçlar sayesinde geliştiğini vurgulamıştır. Translanguaging ise benzer şekilde dilsel sınırların daha yumuşak olduğunu ve dil öğreniminde ana dilin stratejik bir şekilde kullanılabileceğini öne sürmüştür (Canagarajah, 2013; Cenoz ve Gorter, 2021). Günümüzde ise ana dilinin kullanımına yönelik yaklaşımlar, öğrenci merkezli ve daha kapsayıcı hâle gelmiştir. Son yıllarda yapılan araştırmalar, ana dilinin dil öğretim sürecinde tamamen dışlanmaması gerektiğini göstermektedir (García ve Li Wei, 2014). Bilakis, ana dilinin kontrollü ve bilinçli bir şekilde kullanılması, öğrencilerin hedef dile daha hızlı uyum sağlamalarına ve dilsel kaygılarını azaltmalarına yardımcı olabilir (Krashen, 1982). Özellikle düşük dil seviyesine sahip öğrenciler için ana dilinin kullanımı, dil öğrenim sürecini daha az stresli ve daha erişilebilir hâle getirebilir (Canagarajah, 2013).

Sonuç olarak yabancı dil öğretiminde ana dilinin kullanımına yönelik çeşitli teorik çerçeveler ve dil öğretim yaklaşımlarındaki evrim yabancı dil öğretiminin daha etkili bir şekilde nasıl uygulanabileceğine dair önemli bilgiler sunar. Ana dilinin öğretim sürecindeki değişen rolü, bu alandaki uygulamaları ve araştırmaları yönlendirmeye devam etmektedir.

İlgili alan yazını incelendiğinde, yabancı dil öğretiminde ana dilin kullanımına ilişkin yurt içinde ve yurt dışında gerçekleştirilen birçok çalışmaya rastlanmaktadır. Yurt dışı çalışmalarda, kuramsal yaklaşımlar (Krashen, 1982; Cummins, 2000; Cook, 2001; Richards ve Rodgers, 2001; Nation, 2003), sınıf içi uygulamalar (Swain ve Lapkin, 2000; Dujmović, 2014; Hall ve Cook, 2012), Diller Arası Geçiş ve çok dilli bağlamlar (Canagarajah, 2013; García ve Li Wei, 2014; Cenoz ve Gorter, 2021), öğretmen ve öğrenci görüşleri (Macaro, 2001; Turnbull ve Dailey-O'Cain, 2009; Ellis, 2016; Mourão ve Robinson, 2023) öne çıkmaktadır. Türkiye'de yapılan

çalışmalar ise daha çok öğrenci ve öğretmen görüşleri (İnal ve Özdemir, 2015; Biçer, 2017), sınıf içi uygulamalar (Çelik, 2008; Şimşek, 2010; Kayaoğlu, 2012; Yavuz, 2012; Durmuş,2019), ve kuramsal değerlendirmeler (Alyılmaz, 2018; Er, 2021; Sali, 2014; Şavlı ve Kalafat, 2014) bağlamında şekillenmektedir. Bu çalışmalar, yabancı dil öğretiminde ana dil kullanımına yönelik farklı bakış açıları ve pedagojik yaklaşımlar sunmaları açısından alan yazına önemli katkılar sağlamaktadır. Çalışmaların çeşitliliği, öğretim sürecinde ana dilin ne ölçüde ve nasıl kullanılacağına dair belirsizliklerin varlığıyla da doğrudan ilişkilidir. Özellikle Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi bağlamında, ana dil kullanımına yönelik araştırmaların sınırlı olması, bu konunun farklı açılardan ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Öğrencilerin ana dilleri ile Türkçe arasında yapısal, anlamsal ve kültürel farklılıkların bulunması, öğrenme sürecini doğrudan etkileyebilmektedir. Bu nedenle, sınıf içi öğretimde ana dilin bilinçli ve pedagojik temelli kullanımı hem kavramsal anlamlandırmayı kolaylaştırmakta hem de öğrencinin motivasyonunu ve güvenini artırabilmektedir. Ayrıca, kod değiştirme gibi dilsel stratejilerle öğrencilerin iki dillilik süreçlerine destek olmak da mümkün hale gelmektedir. Bu bağlamda çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ana dilin kullanımına dair yaklaşımların sistematik biçimde incelenmesi, farklı görüş ve uygulamaların karşılaştırılarak öğretmenler, araştırmacılar ve materyal geliştiriciler için yol gösterici bir kaynak sunulması amaçlanmaktadır.

1. Ana Dilinin Kullanımının Yabancı Dil Öğrenimine Etkileri

Ana dilinin kullanımının yabancı dil öğrenimi üzerindeki etkileri, dil öğretiminde önemli bir rol oynar ve bu etkiler dil edinimi açısından hem olumlu hem de olumsuz sonuçlar doğurabilir. Bu konuda yapılmış olan araştırmalar ana dilinin hedef dil öğrenimini nasıl destekleyebileceği, sınırlayabileceği ve her iki dilin nasıl dengeli bir şekilde kullanılabileceği konusuna eğilmektedir.

1.1. Sınıfta Ana Dilinin Kullanımının Faydaları

Ana dilinin sınıfta kullanılmasının birçok potansiyel faydası bulunmaktadır: Ana dili, öğrencilerin yeni ve karmaşık kavramları anlamalarını kolaylaştırabilir. Özellikle, dil bilgisel yapılar veya anlamı zor kavramlar hakkında açıklamalar yaparken ana dilinin kullanımı, öğrencilerin anlamalarını destekler (Cook, 2001). Ana dili, öğrencilerin hedef dildeki bilgileri daha iyi kavrayabilmeleri için gerekli bağlamı sağlayabilir. Willis (2002) öğretmenlerin her zaman hedef dili konuşmak zorunda olmadığını ve bazı durumlarda ana dilinin kullanımıyla daha ekonomik ve verimli olabileceğini belirtir. Ana dili, yeni kelimelerin anlamını veya kullanımını açıklamada, dersin amaçlarını tanıtmada, öğrencilerin anlama düzeylerini kontrol etmede, okuma parçasının ana fikirlerini tartışmada ve öğrencilerin belirli durumlarda ana dillerini kullanmalarına izin vererek ancak ne zaman hedef dile dönmeleri gerektiğini belirterek kullanılabilir.

Ana dilinin kullanımı, öğrencilerin kendilerini daha rahat ve güvende hissetmelerine yardımcı olabilir. Özellikle başlangıç seviyesindeki öğrenciler, ana dilinin kullanılması sayesinde derste daha aktif olabilir ve motivasyonları artabilir (Turnbull ve Dailey-O'Cain, 2009, s. 183). Öğrenciler, ana dilleri yardımıyla dil öğrenme sürecinde kendilerini daha az stresli hissedebilirler. Ana dili, öğretmenlerin öğretim stratejilerini çeşitlendirmelerine ve öğrencilerin dilsel ihtiyaçlarına daha uygun cevaplar vermelerine olanak tanır. Özellikle karmaşık dilbilgisel yapıların ve kavramların açıklanmasında, ana dilinin kullanılması öğretmenlere daha fazla esneklik sağlar (Macaro, 2001).

Bu, öğrencilerin hedef dili öğrenmeye başlamalarını kolaylaştırabilir ve dil öğrenme sürecinde başarı şanslarını artırabilir. Ancak ana dili, diğer araçlar gibi gerektiğinde kullanılacak ancak aşırıya kaçılmaması gereken faydalı bir araç olarak görülmelidir (Nation, 2003). Ana dilinin kullanımının yabancı dil öğretiminde sağladığı olumlu etkiler, dil öğrenme sürecinin birçok yönünü destekler. Bu olumlu etkiler şu şekilde özetler:

Ana dili, hedef dili anlamada önemli bir rol oynar. Karmaşık dil yapılarının anlamada kolaylık sağlar ve öğrenicilerin hedef dildeki bilgiyi daha hızlı ve etkili şekilde kavramalarını sağlar.

Ana dili aynı zamanda öğrenicilerin kültürel kimliklerini ve özsaygılarını korumalarına da yardımcı olabilir. Kültürel kimlikleri koruyarak öğrencilerin daha motive ve başarılı olmalarına katkıda bulunur. Ana dili, öğrencilerin hedef dildeki öğrenme stratejilerini destekleyici bir araç olarak kullanılabilir. Ana dilinin kullanımı öğrenme sürecindeki stres faktörlerini azaltabilir ve öğrencilerin daha verimli öğrenmelerine olanak tanıyabilir (Macaro, 2009; García ve Wei, 2014; García,2009; Richards ve Rodgers, 2014).

Ana dilinin sınıfta kullanımı, öğrencilerin dil öğrenme sürecini kolaylaştırabilir ve destekleyebilir. Ana dil, karmaşık kavramları anlamada, yeni kelimelerin kullanımını açıklamada, dersin amaçlarını tanıtmada ve öğrencilerin anlama düzeylerini kontrol etmede yardımcı olur. Aynı zamanda, öğrencilerin kendilerini daha güvende hissetmelerini sağlar, motivasyonlarını artırır ve öğrenme sürecindeki stres faktörlerini azaltır. Ana dilinin kullanımı, öğretmenlere dilbilgisel yapıların açıklanmasında esneklik sunar ve öğrencilerin kültürel kimliklerini koruyarak daha verimli öğrenmelerine olanak tanır. Ancak, bu kullanımın aşırıya kaçmaması gerektiği ve gerektiğinde kullanılması gerektiği vurgulanmaktadır.

1.2. Sınıfta Ana Dilinin Kullanımının Sakıncaları

Yabancı dil öğretiminde sınıfta ana dilinin kullanımının olumsuz etkileri çeşitli yönlerden dil öğrenme sürecini olumsuz etkileyebilir.

Ana dilinin sık kullanımı, öğrencilerin hedef dile maruz kalma oranını azaltır. Bu durum, dil öğrenme sürecinde hedef dilde daha az pratik yapmalarına ve dil becerilerinin yeterince gelişmemesine yol açar (Krashen, 1981). Hedef dilde daha fazla pratik yapılması gerektiği için, ana dilinin fazla kullanımı, bu pratik fırsatlarını sınırlar. Bu durum, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerini zorlaştırabilir ve dil öğrenme sürecinde yeterli pratik yapmalarını engelleyebilir (Cook, 2001). Öğrenciler, ana dilinin fazla kullanılması nedeniyle hedef dilde yeterince konuşma ve yazma pratiği yapamayabilirler. Ana dilinin sürekli kullanımı, öğrencilerin hedef dile olan bağımlılıklarını azaltır. Öğrenciler, ana dilinin sağladığı kolaylıklara aşırı bağımlı hâle gelir ve hedef dilde kendilerini ifade etme yeteneklerini geliştirmekte zorlanırlar (Turnbull ve Dailey-O'Cain, 2009). Bu, öğrencilerin hedef dili öğrenme sürecinde bağımsızlıklarını geliştirmelerini engeller. Güncel araştırmalar, ana dilinin kullanımının hedef dil pratiğini azaltabileceğini, dil bozulmasına ve yanlış anlamalara yol açabileceğini, kültürel ve dilsel ayrışmaya neden olabileceğini ve öğrenme motivasyonunu düşürebileceğini göstermektedir. Ek olarak ana dilinin aşırı kullanımı, öğrencilerin hedef dilde yeterince pratik yapmalarını engelleyecektir. Bu durumda ana dili, öğrencilerin hedef dildeki dil becerilerini geliştirmelerini sınırlayıcı bir rol oynar (Richards ve Rodgers, 2014; Thornbury, 2006). Hedef dilde daha fazla etkileşim sağlanmadığında, öğrenciler dil becerilerinde ilerleme kaydetmekte zorlanırlar. Ayrıca, ana dilinin yanlış veya aşırı kullanımı dil bozulmasına ve yanlış anlamalara yol açar. Bu durum,

öğrencilerin hedef dildeki anlamları ve yapıları kavrayamama riskini artırır, böylece dil öğrenme sürecinde zorluklar yaşanır (Larsen-Freeman, 2015). Ana dilinin kullanımının fazla olması, öğrencilerin hedef dilin kültürel ve dilsel özelliklerinden uzaklaşmalarına neden olur. Bu, öğrencilerin hedef dilin kültürel bağlamlarını yeterince öğrenmelerini engeller ve dil öğrenme sürecinin kültürel boyutunu zayıflatır (Swain ve Lapkin, 2000). Buna ek olarak öğrencilerin hedef dil öğrenme motivasyonlarını da olumsuz etkiler. Ana dilinin kullanımının fazla olması, öğrencilerin hedef dildeki zorluklarla başa çıkma becerilerini zayıflatır ve dolayısıyla öğrenme motivasyonlarını azaltır (Tharp ve Gallimore, 1988).

Özetle ana dilinin kullanımının yabancı dil öğretiminde hem olumlu hem de olumsuz etkileri vardır. Olumlu etkiler arasında ana dilinin hedef dildeki karmaşık yapıları anlamayı kolaylaştırması, öğrencilerin kültürel kimliklerini koruması ve dil stratejilerini geliştirmelerine yardımcı olması bulunur. Bu olumlu etkiler, ana dilinin kullanımının stratejik olması gerektiğini vurgular. Öte yandan, ana dilinin aşırı kullanımı hedef dil pratiğini azaltabilir, dil bozulmalarına neden olabilir ve öğrenicilerin hedef dilin kültürel özelliklerinden uzaklaşmalarına yol açabilir. Ayrıca, aşırı ana dilinin kullanımı öğrenme motivasyonunu da olumsuz etkileyebilir. Bu olumsuz etkiler, ana dilinin kullanımının dengeli bir şekilde yönetilmesinin ve uygun stratejilerin uygulanmasının önemini ortaya koyar.

2. Dil Öğretiminde Ana Dilinin Kullanımına İlişkin Yaklaşımlar

Yabancı dil öğretiminde ana dilinin kullanımına yönelik yaklaşımlar üç ana perspektife dayanır. Her bir yaklaşım, ana dilinin nasıl kullanılacağını farklı açılardan ele alır.

2.1. Kısıtlayıcı Yaklaşımlar

Kısıtlayıcı yaklaşım, yabancı dil öğretiminde ana dilinin sınıfta kullanımını en aza indirmeyi savunan pedagojik bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, ana dilinin kullanımının sınırlı ve kontrollü olması gerektiğini savunur. Temel görüş, ana dilinin kullanımının yabancı dil öğrenimini olumsuz etkileyebileceği yönündedir. Bu görüşü destekleyen araştırmalar, ana dilinin yabancı dil öğrenimi üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceğini öne sürer. Ana dilinin kısıtlanmaması ve aşırı kullanımı durumunda hedef dil üzerinde yeterince pratik yapılamayacağı ve bu sebeple dil becerilerinin yeterli düzeyde gelişmeyeceğini belirtilir.

Bu yaklaşıma göre dersin hedef dil aracılığıyla işlenmesinin sınıfta ikinci dil için bir atmosfer oluşturmasına ve otantik iletişim ortamı yaratılmasına yardımcı olur ve öğrencilere hedef dilde düzenli iletişim fırsatı sunar (Stern, 1992). Krashen benzer şekilde, sınıfta öğrencilerin mümkün olduğunca fazla hedef dil girdisine maruz bırakılmasının önemini vurgular. Ona göre çoğu durumda sınıf, hedef dilde anlaşılabilir girdinin neredeyse tek kaynağıdır (1995, s. 179) İletişimsel dil öğretimi hedeflerine ulaşmanın en etkili yolu dersin hedef dilde işlenmesidir. Kısacası, dersin hedef dil aracılığıyla işlenmesine öncelik verilmelidir. Bu nokta, Willis (1981) tarafından da vurgulanmıştır; hedef dilin sınıfta ana iletişim aracı olarak yerleşmesinin önemine dikkat çekmiştir.

2.1.1. Tam Hedef Dil Kullanımı İlkesi (Principle of Maximal Target Language Use):

Dil öğretimi sürecinde öğrenicilerin sınıfta mümkün olduğunca çok hedef dili kullanmalarını savunan bir yaklaşımdır. Bu yaklaşıma göre hedef dile sürekli maruz kalmak ve pratik yapmak dil öğrenimin, daha etkili hâle getirir ve dil gelişimini hızlandırır (Krashen, 1982; Turnbull, 2001).

2.1.2. İşitsel-Dilsel Yöntem: Bu yöntem dil öğretiminde dinleme ve konuşma becerilerine odaklanır. Yeni bir dili dil kalıplarını taklit ederek ve tekrar ederek öğrenmelerini amaçlar. İşitsel-Dilsel Yöntem, hedef dilin sınıfta etkin bir şekilde kullanılmasını teşvik eder ve öğrencilere dilin doğal kullanımıyla ilgili deneyimler sunar. Dilin dinleme ve tekrarlama yoluyla gelişeceğini savunur (Richards ve Rodgers, 2001).

2.2. Destekleyici Yaklaşımlar

Destekleyici yaklaşımlar, ana dilinin yabancı dil öğretiminde faydalı bir araç olarak kullanılabileceğini savunur. Ana dili bireyin dil gelişimini destekleyici bir rol oynar. Ana dilinin kullanımının anlaşılması zor dil yapılarının açıklanmasında, öğrencilerin kendilerini ifade etme süreçlerinde stratejik bir destek sağlayabilir. Ana dilinin kullanımı aynı zamanda sınıf içi iletişimi artırabilir (Ellis, 2016). Öğrenciler arasındaki iletişimi ve anlamayı artırmada, dil öğretim stratejilerini geliştirmede ana dili önemli bir kaynaktır. Öğrencilerin hedef dili kullanmalarını engellemeden destekleyici araç işlevi görebilir (Swain ve Lapkin, 2000).

Ana dilinin kullanımı, dil öğretiminde birçok avantaj sağlar. Özellikle başlangıç seviyesindeki öğrencilerle iletişim kurarken ve dersin metodolojisini açıklarken kullanılabilir, bu da öğrencilerin kendilerini daha rahat hissetmelerine yardımcı olur. Öğrenciler hedef dilde kendilerini ifade etmekte zorlandıklarında, öğretmen ana dilde söylediklerini hedef dile çevirerek nasıl ifade edebileceklerini gösterir. İki dilli sözlükler, öğrencilerin kelime anlamlarını doğrulamalarına yardımcı olabilir. Ayrıca, tercüme gerektiren işlerde çalışan öğreniciler için ana dili ve hedef dil arasında geçiş yapma becerisi kazandırmak da ana dilinin avantajlarındandır (Dujmović, 2014).

2.2.1. İletişimsel Dil Öğretimi (Communicative Language Teaching-CLT): Bu yöntem dil öğretiminde gerçek iletişim durumları içinde dil becerilerini geliştirmeyi amaçlayan bir yaklaşımdır. Bu yöntemde iletişimsel becerilerin gelişimi için etkileşimli ve uygulamalı etkinlikler gereklidir. Bu uygulamalar anlamlı ve doğal ortamlarda gerçekleştirilir. Bu sayede hedef dilin sosyal ve kültürel bağlamda gelişimi desteklenmiş olur. Bu yaklaşım hedef dilin kullanımı sürecinde ana dilinin bazı durumlarda anlamı netleştirmek ve öğrenme sürecini kolaylaştırmak için kullanılabileceğini kabul eder (Richards ve Rodgers, 2014).

2.2.2. Vygotsky'nin Sosyokültürel Teorisi: Lev Vygotsky'nin teorisi, dil öğreniminin sosyal etkileşim ve kültürel bağlamlarla ilişkili olduğunu vurgular ve bu süreçte ana dilinin önemli bir rol oynadığını belirtir. Öğreniciler ana dilleri aracılığıyla hedef dildeki karmaşık yapıları anlamlandırabilir ve daha iyi bir dil anlayışı geliştirebilir (Vygotsky, 1978).

2.3. Dengeleyici Yaklaşımlar

Dengeleyici yaklaşım, yabancı dil öğretiminde ana dilinin kullanımını hem avantajlarını hem de potansiyel zararlarını dikkate alarak dengeli bir şekilde yönetmeyi savunan bir pedagojik yaklaşımdır. Bu yaklaşım, ana dilinin sınıfta belirli durumlarda faydalı olabileceğini, ancak kullanımının dikkatli bir şekilde yönetilmesi gerektiğini öne sürer. Dengeli yaklaşıma göre, ana dilinin nasıl ve ne ölçüde kullanılacağı, öğrencilerin ihtiyaçlarına, öğrenme hedeflerine ve dil öğrenme sürecinin aşamalarına göre esnek bir şekilde belirlenmelidir.

Ana dilinin kullanımı aynı zamanda sınıf içi iletişimi artırabilir (Ellis, 2016). Öğrenciler arasındaki iletişimi ve anlamayı artırmada, dil öğretim stratejilerini geliştirmede ana dili önemli bir kaynaktır. Öğrencilerin hedef dili kullanmalarını engellemeden destekleyici araç işlevi görebilir (Swain ve Lapkin, 2000).

2.3.1. İki Dilli Eğitim Teorileri: Bu teoriler, öğrenicilerin iki dili etkin bir şekilde kullanmalarını ve öğrenmelerini amaçlayan yaklaşımlardır. Hem hedef dilin hem de ana dilinin eğitim sürecinde önemli roller oynadığını savunur. İki dilli eğitimde, ana dili, öğrenicilerin hedef dildeki öğrenmelerini desteklemek için bir araç olarak kullanılır. Ayrıca iki dilli eğitimde, ana dilinin kullanımı öğrenicilerin kültürel kimliklerini ve özsaygılarını koruyarak öğrenme sürecini destekler (García, 2009).

2.3.2. Diller Arası Geçiş (Translanguaging): Dil öğrenme ve öğretim süreçlerinde öğrencilerin birden fazla dili birlikte kullanmalarını önerir. Bu yaklaşım, ana dili ve hedef dil arasındaki geçişlerin öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabileceğini savunur. Translanguaging, öğrencilerin ana dili ve hedef dili esnek bir şekilde kullanarak öğrenme sürecini zenginleştirmelerini sağlar. Ana dili, hedef dildeki yeni bilgilerin anlaşılmasına yardımcı olur ve öğrencilerin dil becerilerini daha bütünsel bir şekilde geliştirmelerine olanak tanır (García ve Wei, 2014).

2.3.3. Pedagojik Pragmatizm: Pedagojik pragmatizm, ana dilinin, öğrencilerin öğrenme süreçlerinde gerekli olduğunda kullanılmasını destekler. Ana dili, öğrencilerin yeni dil bilgilerini daha iyi anlamalarına ve öğrenme hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olmak için pragmatik bir araç olarak görülür (Kumaravadivelu, 2006).

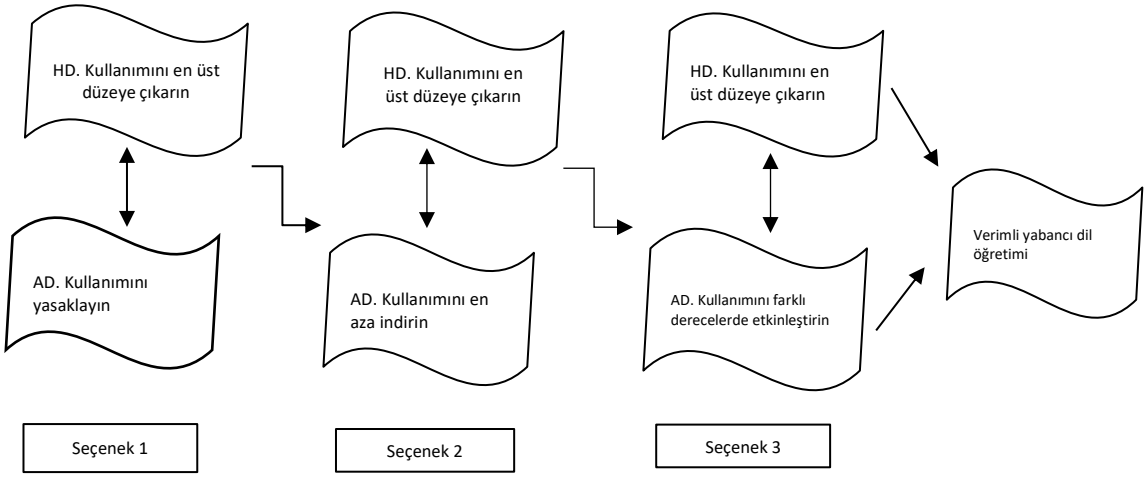

Şekil 1: Yabancı Dil Öğretiminde Ana Dilinin (AD.) Kullanımının Sürekliliği (Timor, 2012)

Yabancı dil öğretiminde ana dilinin (AD.) kullanımı kısıtlayıcı, destekleyici ve dengeleyici yaklaşımlar olarak üç ana biçimde ele alınabilir. Kısıtlayıcı yaklaşım, sınıfta yalnızca hedef dilin (HD.) kullanılmasını savunurken, destekleyici yaklaşım ana dilinin dil öğrenme sürecinde bir araç olarak kullanılmasını destekler. Ana dili, anlamın açıklanması, kaygının azaltılması ve öğrenimin kolaylaştırılması gibi işlevler için kullanılır. Dengeleyici yaklaşım, her iki dilin de dikkatli ve stratejik bir şekilde kullanılması gerektiğini savunur. Ana dili, hedef dil öğrenimini destekleyecek şekilde sınırlı ve bilinçli olarak kullanılmalı, böylece öğrencilerin hedef dilde etkin bir şekilde gelişmesi sağlanmalıdır.

Yabancı dil öğretiminde ana dilinin kullanımı, kısıtlayıcı, destekleyici ve dengeleyici yaklaşımlar olarak üç ana perspektife dayanır. Kısıtlayıcı yaklaşım, sınıfta yalnızca hedef dilin kullanılmasını savunur ve ana dilinin aşırı kullanımının dil becerilerini olumsuz etkileyebileceğini öne sürer. Destekleyici yaklaşım, ana dilinin öğrencilerin dil gelişimini desteklemek için faydalı bir araç olduğunu belirtir, özellikle anlam açıklamaları ve iletişimde kolaylık sağlamak için kullanılır. Dengeleyici yaklaşım ise her iki dilin dikkatli ve stratejik bir şekilde kullanılmasını

önerir, böylece ana dil hedef dil öğrenimini desteklerken sınıf içi iletişimi artırır. Bu yaklaşımlar, ana dilinin dil öğrenme sürecindeki rolünü öğrenci ihtiyaçlarına ve öğrenme hedeflerine göre dengeli bir şekilde yönetmeyi amaçlamaktadır.

Yabancı dil öğretiminde ana dilin nasıl kullanılacağına ilişkin farklı yaklaşımlar ve görüşler literatürde geniş yer bulmaktadır. Ana dilin tamamen yasaklanması, stratejik ve sınırlı kullanımı ya da aktif destekleyici bir araç olarak benimsenmesi gibi farklı eğilimler, bu konudaki pedagojik görüş ayrılıklarını ortaya koymaktadır. Aşağıdaki tabloda, bu yaklaşımları temsil eden çeşitli çalışmalardan örnekler sunulmuştur.

Tablo 1: Yabancı Dil Öğretiminde Ana Dilinin Kullanımına Dair Örnek Çalışmalar

Çalışmanın Adı	Yazarlar / Yıl	Öne Sürdüğü Fikir
Yabancı Dil Sınıflarında Ana Dilinin Rolü	Butzkamm (2003)	Ana dili, özellikle dil bilgisi açıklamaları ve kültürel bağlamlarda etkilidir. Ana dili ile hedef dil arasında üretken iş birliği kurulmalıdır.
Öğretmenler, EFL Sınıfında L1 Kullanmalı Mı?	Mahmud (2012)	Öğreticilere ve öğrencilere göre yabancı dil öğrenimini kolaylaştırmak amacıyla ana dilinin dikkatli bir şekilde kullanılması gerekir.
İngilizce Öğretiminde Ana dilinin Aşırı Kullanımı	Voicu (2012)	Ana dilin aşırı kullanımı, dil becerilerinin gelişimini sınırlayabilir. Ana dili dengeli ve stratejik bir şekilde kullanılmalıdır.
Ana Dilinin Eğitimde Kullanımı İkinci Dil Sınıfı	Madriñan (2014)	Dillerin işleme sisteminin ortak olması, öğrencinin önceki bilgilerini yeni bir dil öğrenme sürecinde bir başlangıç noktası olarak kullanmasını sağlar. Bu da dil transferinin meydana gelmesine yol açar.
Yabancı Dil Derslerinde Ana Dilinin Kullanımı Üzerine Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri	Şavlı ve Kalafat (2014)	Yabancı dil öğretimi ve öğreniminde ana dilinin önemli bir etkisi olduğu gözlemlenmiştir. Bu süreçte iki dil arasında dengeli bir ilişki kurabilmek için çaba sarf edilmelidir.
İkinci Dil Öğreniminde Anadilinin Kullanımı: Kıbrıs'taki Özel Dil Eğitiminde Sesler ve Uygulamalar	Tsagari ve Georgiou (2016)	Öğretmenlerin sınıfta ana dilinin kullanımına yönelik farkındalık kazanmaları gerekir.
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Ana Dilinin Etkisi	Biçer (2017)	Ana dilinin tamamen yasaklanıp engellenmesi yerine, gerektiğinde öğretim aracı olarak kullanılmasının daha doğru olacağı anlaşılmaktadır. Türkçe öğretiminde, ana dilinin olumlu etkilerinden yararlanılması gerektiği söylenebilir.
Norveç Ortaokullarında İngilizce Öğretimi	Brevik ve Rindal (2020)	Sınıflar arasında dil kullanımı farklılık gösterir; ana dili gerektiğinde kullanılabilir. Ana dilinin esnek kullanımı, dil gelişimini destekleyebilir.
Yabancı Dil Öğretiminde Ana Dilinin Kullanımı	Timor (2021)	Ana dili, anlama süreçlerini kolaylaştırır ve sınıf içi etkileşimi artırır, stratejik kullanıldığında iletişim becerilerini geliştirir.
Kültürel Etkileşim Bağlamında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Ana Dilinin Etkisi	Yiğit (2021)	Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin ana dilinin, Türkçe öğrenme sürecine hem olumlu hem de olumsuz etkilerde bulunduğu sonucuna varılmıştır.
İkinci Dil Öğreniminde Ana dilinin Rolü	Yadav (2023)	Ana dili, dil bilgisi açıklamaları ve kavramsal anlayışta destekleyici bir rol oynar. Fazla kullanım engelleyici olabilir, Ana dilinin kullanımı, etkili hedef dil öğretimi ile uyumlu hâle getirilmelidir.
İngilizce Öğretiminde Ana Dilinin Rolü	Avezmurodovich ve Bakhriddinovna (2024)	Sınıfta ana dilinin kullanımı, hedef dilin öğrenimini engellemez aksine bunu kolaylaştırabilir. Öğretmenlerin ana dilinin yabancı dil sınıfındaki rolünü kabul etmeleri gerekir.

Tabloda yer alan çalışmalar, yabancı dil öğretiminde ana dil kullanımına ilişkin farklı yaklaşımları yansıtmaktadır. Bazı çalışmalar, ana dilin öğretimi destekleyici bir unsur olarak ele alınabileceğini vurgularken; bazıları, aşırı kullanımın hedef dil gelişimini olumsuz etkileyebileceği yönünde kısıtlayıcı bir tutum sergilemektedir. Bununla birlikte, pek çok çalışma

dengeleyici bir yaklaşımı benimseyerek, ana dilin ne tamamen dışlanması ne de sınırsızca kullanılması gerektiğini, bunun yerine sınıf içinde bilinçli, ölçülü ve bağlama uygun şekilde yer verilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu eğilimler, dil öğretim sürecinde esnek, ihtiyaç odaklı ve pedagojik temellere dayalı bir ana dil kullanımının önemini vurgulamaktadır.

3. Sınıfta Stratejik Ana Dilinin Kullanımına İlişkin Öneriler

Sınıfta stratejik olarak ana dilinin kullanımı dil öğrenim sürecini olumlu bir şekilde etkiler. Farklı öğretim stratejilerine ve sınıf ortamına göre ana dilinin kullanımını kategorize etmek, öğretmenlerin dil öğrenme sürecini daha etkili bir şekilde yönetmelerine yardımcı olabilir. Kullanım önerileri aşağıdaki şekilde kategorize edilmiştir:

3.1. Dil Öğretimi ve Anlamlandırma

Öğrenicilerin dile olan yetkinliğini artırmak ve öğrenme sürecini hızlandırmak için, dil öğrenme sürecinin başında ana dilinden yararlanılabilir. Bu sayede öğrenicilerin hedef dili anlamlandırabilmeleri kolaylaşır (Turnbull, 2002). Özellikle dil bilgisi kuralları ve kelime hazinesi açıklamalarında ana dilinden yararlanılabilir. Ana dilinin kullanımı, öğrencilerin hedef dilin yapısını daha iyi anlamalarına ve dilsel farkındalıklarını geliştirmelerine yardımcı olabilir. Bu yöntem, öğrencilerin hedef dildeki karmaşık veya soyut kavramları daha kolay kavramalarına olanak tanır.

3.2. Kültürel Farkındalık ve İçselleştirme

Hedef dilin kültürüne ait bilgiler sunulurken, öğrenicilerin kendi kültürleriyle ilişki kurabilmeleri için ana dilinin kullanımı kültürel farkındalığı arttırarak dil öğrenmeyi daha anlamlı hâle getirir (García ve Wei, 2014). Öğrenicilerin yeni bir kültüre dair bakış açıları geliştirmelerine yardımcı olan bu yaklaşım, dilsel kullanıma dair bağlam farklılıklarını daha iyi anlamalarını sağlar.

3.3. Hata Düzeltme ve Geri Bildirim

Dil öğretiminde geri bildirim verirken veya kullanım hataları düzeltilirken, öğrencinin hata yapma nedenini anlaması için ana dilinden yararlanmak etkili olabilir. Bu, özellikle dil öğrenme sürecinin erken aşamalarında, öğrencilerin kendi hatalarını fark etmelerini ve anlamalarını kolaylaştırır (Mourão ve Robinson, 2023, s. 140). Geri bildirim sürecinde ana dilinin stratejik kullanımı, öğrencilere nerede ve neden hata yaptıklarını anlamaları için netlik sağlar ve bu da dil öğrenimini daha etkili hâle getirir.

3.4. Kod Değiştirme ve Esneklik Sağlama

Sözlü veya yazılı anlatımda iki dil arasında hızla geçiş yapmak "kod değiştirme" olarak bilinir (Coste, 1997). Stratejik kod değiştirme (code-switching) yöntemi ana dili ve hedef dil arasında geçiş yapmayı sağlayarak dil öğretimine esneklik kazandırır. Öğrenicilerin zorlandıkları noktalarda anlamayı kolaylaştırır (Cenoz ve Gorter, 2021). Ana dili ve hedef dilin eş zamanlı kullanılması sağlayan öğretim yöntemleri öğrencilere otantik öğrenme ortamları sunar (Cook, 2001). Öğretmenler bu stratejiyle öğretim sürecini öğrenicilerin ihtiyacına yönelik olarak şekillendirebilir ve öğrenicileri sınıfta daha aktif olmaları için teşvik edebilir. Ancak ileri düzeylerde ana dilinin kullanımı sınırlandırılmalı ve hedef dilde iletişim teşvik edilmelidir (Hall ve Cook, 2012).

Stratejik ana dili kullanımı, dil öğrenme sürecini destekleyen önemli bir araçtır ve çeşitli yöntemlerle sınıf ortamında etkili bir şekilde kullanılabilir. Dil öğretiminde ana dil, öğrencilerin hedef dili daha iyi anlamalarına yardımcı olur, özellikle dil bilgisi ve kelime bilgisi açıklamalarında faydalıdır. Kültürel farkındalık oluştururken, ana dil, öğrencilerin kendi kültürleriyle ilişki kurmasına ve hedef dilin kültürel bağlamını anlamalarına olanak tanır. Hata düzeltme sürecinde ise ana dil, öğrencilere hatalarının nedenini anlamada yardımcı olur ve geri bildirim sürecini daha etkili kılar. Kod değiştirme yöntemiyle, öğretmenler ana dil ile hedef dil arasında geçiş yaparak esneklik sağlar ve öğrencilerin zorlandıkları noktalarda anlamalarını kolaylaştırır. Ancak, ileri düzeyde ana dilinin kullanımı sınırlanmalı ve hedef dilde iletişim teşvik edilmelidir.

4. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, yabancı dil öğreniminde sınıfta ana dilinin kullanımına ilişkin yaklaşımlar, yabancı literatürdeki çeşitli kaynaklar taranarak detaylı bir şekilde incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda, sınıfta ana dilinin kullanımına dair görüşlerin genel olarak üç ana grupta toplandığı tespit edilmiştir (Brevik ve Rindal, 2020; Cook, 2001; Littlewood ve Yu, 2011; Macaro, 2009).

İlk yaklaşım, "kısıtlayıcı yaklaşım" olarak adlandırılan ve yabancı dil sınıflarında ana dilinin kullanımını sınırlandıran bir yaklaşımdır. Bu görüşe göre, sınıfta ana dilinin kullanımı, hedef dilin öğrenme sürecini olumsuz etkileyebilir ve öğrencilerin hedef dile tam anlamıyla maruz kalmalarını engelleyebilir. Kısıtlayıcı yaklaşım, 19. yüzyıldan bu yana süregelen ve dil öğreniminde doğrudan hedef dilin kullanılmasını savunan geleneksel dil öğretim yöntemlerine dayanmaktadır. Bu yaklaşıma göre, yalnızca hedef dilin kullanılması, öğrencilerin dilde akıcılık kazanmalarını ve dil becerilerini doğal bir şekilde geliştirmelerini sağlayacaktır. Krashen'ın (1985) *Girdi Hipotezi* (Input Hypothesis) teorisine göre, dil öğreniminde hedef dil mümkün olduğunca kullanılmalıdır. Öğreniciler hedef dile ne kadar maruz kalırsa, dil öğrenim süreçleri o kadar hızlı ilerlemektedir.

İkinci yaklaşım ise, "destekleyici yaklaşım" olarak bilinen ve kısıtlayıcı görüşün tam tersine, ana dilinin sınıf ortamında hedef dili destekleyici bir araç olarak gören yaklaşımdır. Bu görüşe göre, ana dilinin sınıf içinde kontrollü ve stratejik bir şekilde kullanılması, öğrencilerin anlamakta zorlandıkları kavramları ve dil bilgisi yapılarını daha iyi anlamalarına yardımcı olabilir (García ve Wei, 2022). Destekleyici yaklaşım, özellikle öğrencilerin duygusal rahatlığını ve güvenini artırarak, onların dil öğrenme süreçlerinde daha etkili bir şekilde yer almalarını sağlar. Ana dilinin kullanımı, öğrencilerin kendi kültürel bağlamları ile hedef dilin kültürel bağlamı arasında anlam köprüleri kurmalarına olanak tanır. Bu sayede, öğrenciler hem kendilerini daha rahat hisseder hem de dil öğrenme süreçlerinde daha motive olabilirler (Beisenbayeva, 2023).

Üçüncü olarak "dengeleyici yaklaşım" günümüzde dil öğretimi alanında birçok araştırmacı tarafından benimsenmektedir. Bu yaklaşım, sınıfta ana dilinin kullanımını tamamen reddetmez; ancak bu kullanımın dikkatli ve dengeli bir şekilde yapılması gerektiğini savunur. Dengeleyici yaklaşım, ana dilinin stratejik kullanımının, özellikle zor dil yapılarını açıklama ve öğrencilerin dildeki anlam bağlantılarını kurma süreçlerinde yararlı olabileceğini kabul eder. Ancak, bu yaklaşım aynı zamanda ana dilinin kullanımında aşırıya kaçmanın ve öğrencilerin hedef dili yeterince deneyimlememesinin, dil öğrenimini olumsuz etkileyebileceği uyarısında bulunur (Cenoz ve Gorter, 2021; Timor, 2021). Bu nedenle, dengeleyici yaklaşım, öğretmenlerin

ana dilini pedagojik bir araç olarak kullanırken, hedef dilin öğrenimini destekleyecek ve pekiştirecek şekilde kullanımını önerir.

Günümüzde yabancı dil öğretiminde ana dilin sınıf içi kullanımının, öğrenci ihtiyaçları ve öğretim hedefleri doğrultusunda daha bilinçli ve esnek bir şekilde değerlendirilmesi gerektiği görülmektedir. Ana dilinin kullanımını tamamen yasaklayan geleneksel yaklaşımlar, hedef dile sürekli maruz kalmayı öncelese de öğrenicilerin anlama ve iletişim kurma becerileri açısından yetersiz kalabilmektedir. Bu nedenle, destekleyici ve dengeleyici yaklaşımlar doğrultusunda ana dilin stratejik ve dengeli şekilde kullanılması, öğrenme sürecini daha etkili ve verimli hâle getirebilmektedir. Öğreticilere yönelik geliştirilecek eğitim programları, öğreticilere bilinç kazandırarak öğretim süreçlerini güçlendirecektir. Ayrıca sınıf içi uygulamalarda ana dilden faydalanılması, özellikle soyut veya kültürel anlam barındıran dil unsurlarının öğretiminde önemli bir kolaylık sağlayacaktır. Bu doğrultuda, yabancı dil sınıflarında ana dilin pedagojik temelli, amaç odaklı ve kontrollü biçimde kullanılması hem dil öğretiminin kalitesini artıracak hem de öğrenicilerin öğrenme süreçlerini destekleyecektir.

Kaynaklar

Alyılmaz, S. (2018). Türkçe öğretiminde hedef kitlenin / "öğrenen"in önemi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, *7*(4), 2452-2463. Doi: 10.7884/teke.4368

Avezmurodovich, K. R. & Bakhriddinovna, S. S. (2024). The role of mother tongue in english language teaching. *Excellencia: International Multi-disciplinary Journal of Education (2994-9521)*, *2*(4), 309-313. https://doi.org/10.5281/

Beisenbayeva, L. (2023). Using the mother tongue in foreign-language learning: Secondary school students in Kazakhstan. *Journal of Language Teaching and Research*, *14*(1), 45-59. Doi:10.29333/iji.2020.13341a

Biçer, N. (2017). The impact of using the mother tongue on foreign language teaching: A study on learners and teachers' perspectives. *Dil ve Dil Öğretimi Araştırmaları Dergisi, 4*(1), 50-60. Doi:10.7827/TurkishStudies.11704

Bozorgian, H. & Fallahpour, S. (2020). Exploring L1 use in english as foreign language classrooms through activity theory. *Teaching English as a Second Language Quarterly (Formerly Journal of Teaching Language Skills*, *39*(3.1),1-35. Doi: 10.22099/jtls.2021.39025.2912

Brevik, L. M. & Rindal, U. (2020). Language use in the classroom: Balancing target language exposure with the need for other languages. *Tesol Quarterly*, *54*(4), 925-953. Doi:10.1002/tesq.564

Butzkamm, W. (2003). We only learn language once: The role of the mother tongue in FL classrooms: Death of a dogma. *Language Teaching*, *41*(3), 377-392. Doi:10.1080/09571730385200181

Canagarajah, S. (2012). *Translingual practice: Global Englishes and cosmopolitan relations*. Routledge. *19*(1) Doi:10.1111/josl.12095

Cenoz, J. & Gorter, D. (2021). *Pedagogical translanguaging.* Cambridge University Press. Doi: 10.21153/tesol2023vol31no2art1799

Cook, V. (2001). Using the first language in the classroom. *Canadian Modern Language Review*, *57*(3), 402-423. Doi:10.3138/cmlr.57.3.402

Coste, D. (1997). Alternances didactiques. *Études de linguistique appliquée*, *108*, 393-400. Doi:10.4000/ced.596

Cummins, J. (2000). *Language, power, and pedagogy: Bilingual children in the crossfire.* Clevedon: Multilingual Matters, *25*(3): 405-412. Doi:10.1080/15235882.2001.10162800

Çelik, S. (2008). Opening the door: An examination of mother tongue use in foreign language classrooms. *Hacettepe University Journal of Education, 34*(34), 75-85.

Dujmović, M. (2014). The ways of using mother tongue in english language teaching. *International Journal of Language and Linguistics, 2*(1), 38-43. Doi:10.11648/j.ijll.20140201.15

Durmuş, M. (2019). Yabancı dil öğretimi sınıflarında ana dilinin yeri. *Sakarya University Journal of Education, 9*(3), 567-577. Doi:10.19126/suje.614963

Ellis, R. (2016*). The study of second language acquisition* (2nd ed.). Oxford University Press.*10*(1). Doi:10.5785/10-1-248

Er, O. (2021). Sorularla ikinci / yabancı dil olarak Türkçe eğitimi. Ö. T. Kara (ed.), *Sorularla Türkçe eğitimi* (s. 471-492) içinde, Elazığ: Asos.

García, O. (2009). *Bilingual Education in the 21st Century: A Global Perspective*. Wiley-Blackwell. *42*(3), 344-345. Doi:10.1017/S0047404513000304

García, O., & Wei, L. (2022). *Translanguaging: Language, Bilingualism and Education.* Cambridge University Press. *11*(1), 85. Doi:10.5565/rev/jtl3.764

Hall, G., & Cook, G. (2012). Own-language use in ELT: Exploring global practices and attitudes. *Language Teaching, 45*(03). Doi: 10.1017/S0261444812000067

Kayaoğlu, M. N. (2012). The use of mother tongue in foreign language teaching from teachers' practice and perspective. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 32*, 25-35. Doi: 10.9779/PUJE492

Krashen, S. D. (1981). *Second language acquisition and second language learning*. Pergamon Press.*5*(01):134. Doi: 10.1017/S0272263100004733

Krashen, S. D. (1982). *Principles and practice in second language acquisition*. Pergamon Press.

Kumaravadivelu, B. (2006). *Understanding language teaching: from method to postmethod.* Lawrence Erlbaum Associates Publishers. Doi:10.4324/9781410615725

Larsen-Freeman, D. (2015) Research into practice: grammar learning and teaching. *Language Teaching, 48*, 263-280. Doi: 10.1017/s0261444814000408

Littlewood, W., & Wang, S. (2022). The role of learners' first language in the foreign language classroom. *Language Tecahing Research Quarterly. 31*, 174-182. Doi: 10.32038/ltrq.2022.31.12

Macaro, E. (2001). Analysing student teachers' codeswitching in foreign language classrooms: theories and decision making. *The Modern Language Journal, 85*(4), 531-548. Doi: 10.1111/0026-7902.00124

Macaro, E. (2009). *Teacher use of code-switching in the second language classroom: Exploring 'optimal' use*. In First Language Use in Second and Foreign Language Learning (pp. 35-49). Multilingual Matters. Doi: 10.21832/9781847691972-005

Nation, I. S. P. (2003). The role of the first language in foreign language learning. *In the role of the first language in second language learning* (pp. 1-10). Cambridge University Press. Doi: 10.26686/wgtn.12560333

Öz, B. D., & Şengül, K. (2022). Uzaktan yabancılara Türkçe öğretiminde öğrenen özerkliği davranışlarına ilişkin öğretici görüşleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (54), 1406-1424. Doi:10.53444/deubefd.1175110

Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and methods in language teaching* (3rd ed.). Cambridge University Press. Doi: 10.1017/CBO9780511667305

Sali, P. (2014). An analysis of the teachers' use of L1 in Turkish EFL classrooms. *System, 42*(1), 308-318. Doi: 10.1016/j.system.2013.12.021

Salmona Madriñan, M. (2014). The use of first language in the second-language classroom: a support for second language acquisition. *Gist Education and Learning Research Journal, 9*, 50-66. Doi: 10.26817/16925777.143

Swain, M., & Lapkin, S. (2000). Task-based second language learning: The uses of the first language. *Language Teaching Research, 4*(3), 251-274. Doi: 10.1177/136216880000400304

Şavlı, F., & Kalafat, S. (2014). Yabancı dil derslerinde ana dili kullanımı üzerine öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Journal of Turkish Studies, 9*(3); 1367-1385. Doi: 10.7827/TurkishStudies.6086

Şimşek, M. R. (2010). Yabancı dil öğretiminde ana dili kullanımı: ne zaman, ne kadar, neden. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6*(1), 1-14. Doi:10.17860/efd.13981

Tharp, R. G., & Gallimore, R. (1988). *Rousing minds to life: teaching, learning, and schooling in social context*. Cambridge University.. Doi:10.1017/CBO9781139173698

Thornbury, S. (2007). *How to teach speaking.* London: Pearson Education Limited.https://www.scribd.com/doc/275587410/Thornbury-How-to-Teach-Speaking-pdf

Timor, T. (2021). Use of the mother tongue in teaching a foreign language. *Language Education in Asia, 3*(1), 7-17. Doi: 10.5746/LEiA/12/V3/I1/A02/Timor

Tsagari, D., & Georgiou, E. (2016). Use of mother tongue in second language learning: Voices and practices in private language education in Cyprus. *Mediterranean Language Review, 23*, 101-126. Doi:10.13173/medilangrevi.23.2016.0101

Turnbull, M. (2002). Teachers' uses of the target and first languages in second and foreign language classrooms. *Annual Review of Applied Linguistics, 22*, 204-218. Doi: 10.1017/S0267190502000119

Turnbull, M., & Dailey-O'Cain, J. (Eds.). (2009). *First language use in second and foreign language learning*. Multilingual Matters. Doi: 10.2307/jj.29308487

Voicu, C. G. (2012). Overusing mother tongue in English language teaching. *International Journal of Communication Research*, *2*(3), 212-218.

Vygotsky, L. S. (1933). Play and its role in the mental development of the child. *Soviet Psychology, 5*(3), 6–18. https://mindsplain.com/wp-content/uploads/2020/08/play-and-its-role-in-the-mental-development-of-the-child.pdf

Willis, J. (1981). *Teaching English through English.* London and New York: Longman. Doi: 10.1016/0346-251X(83)90056-8

Xu, Y. (2024). A Specific current ıssue in teaching English as a foreign language-learners use their mother tongue in learning English as a foreign language. *The Educational Review, USA, 8*(3), 438-442. Doi: 10.26855/er.2024.03.018

Yadav, M. K. (2023). Role of mother tongue in second language learning. *International Journal of Research. 1*(11), 572-582.

Yavuz, F. (2012). The attitudes of english teachers about the use of L1 in the teaching of L2. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, 46*, 4339-4344. Doi: 10.1016/j.sbspro.2012.06.251

Extended Abstract

Approaches to the use of mother tongue in the classroom in foreign language learning were analysed in detail by examining various sources in foreign literature. As a result of these analyses, it was determined that the views on the use of first language in the classroom are generally grouped under three main headings (Brevik & Rindal, 2020; Cook, 2001; Littlewood & Yu, 2011; Macaro, 2009). The first approach is a perspective called the 'restrictive approach', which proposes limiting the use of the first language in the classroom. This view argues that if the first language is used, students will lose the opportunity to be exposed to the target language and their language learning process will be negatively affected. Since the 19th century, this view is based on traditional language teaching methods in which only the target language is used. This approach emphasises that in order for students to learn the target language faster and more fluently, they should be taught only in that language. According to Krashen's (1985) Input Hypothesis theory, as much exposure as possible to the target language is an important factor in accelerating language learning.

The second approach is a perspective known as the 'supportive approach', which suggests that the first language can be used as a supportive tool in the learning of the target language. This view argues that the controlled and planned use of the first language in the classroom environment can help learners to better understand the concepts and grammatical structures they struggle with (García & Wei, 2022). The supportive approach increases students' emotional comfort and self-confidence, enabling them to participate more actively in the learning process. Moreover, the use of the first language allows students to build a bridge between their own cultural context and the culture of the target language. This context can create a more productive learning environment by increasing students' motivation to learn (Beisenbayeva, 2023)

The third approach is called the 'balancing approach' and has been adopted by many researchers. This approach does not completely reject the use of the first language, but suggests that it should be done in a strategic and balanced way. While the balancing approach recognises that the first language can be useful, especially in situations such as explaining complex language structures and establishing meaning relations, it also warns that excessive use can disrupt target language learning (Cenoz & Gorter, 2021; Mourão & Robinson, 2023; Timor, 2021). Therefore, the balancing approach suggests that teachers should adopt an attitude that prioritises the development of the target language while using the first language as a pedagogical support tool.

In conclusion, these three approaches offer different perspectives on heritage language use in the classroom, each with its own advantages and disadvantages. Teachers can blend one or more of these approaches, taking into account student needs, language levels, and teaching objectives. By doing so, they can create a more inclusive and effective language learning environment that caters to the diverse needs of learners while also addressing the challenges of integrating the mother tongue in teaching practices.

In line with the results obtained from the research, the following suggestions are presented:

It would make a great contribution to the literature for foreign language teachers to conduct experimental studies investigating how and when the use of mother tongue is effective. These studies could provide valuable insights into best practices and offer concrete guidelines for educators aiming to balance the use of the mother tongue and target language in their classrooms.

Training programmes that include the pedagogical benefits of mother tongue use and its role in the classroom can be developed. These programmes would teach teachers how to use the mother tongue effectively in the classroom, thus avoiding the 'prohibition of the use of the mother tongue' in the classroom, which still exists today. In this way, the learner may experience less difficulty in the language learning process. Additionally, such programmes can enhance teachers' understanding of when and how to incorporate the mother tongue to optimise learning outcomes without undermining the immersion in the target language.

In the new training sets to be prepared or in the activities to be prepared individually by the instructors, learners' mother tongues can be utilised in accordance with the cultural structure of the classroom. For example, expressions such as idioms and proverbs are the most difficult parts for learners to understand in terms of the contexts in which they are used and their figurative meanings. In teaching these and other complex structures, learners' mother tongues can be utilised. By integrating culturally relevant materials and examples from the learners' own languages, teachers can make lessons more relatable and easier to comprehend, fostering a deeper understanding of the target language's nuances.